

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ

свързани с прилагането на подхода Водено от общностите местно развитие (BOMP) за периода 2023 – 2027 г.

15-6/08.01.2026 г.

Въпрос 1. Допустимо ли е сключването на договори с изпълнители за разходите за управление, мониторинг и оценка на стратегиите и тяхното популяризиране, посочени в т. 14.1.2. от „Условия за кандидатстване“ по процедура № BG06AFSP001-01.001 преди подписване на административен договор за дейностите за управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране?

Отговор на въпрос 1:

Съгласно т. 6.3 от Част II, Раздел I. “Техническо изпълнение на дейностите за управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране” МИГ провежда обществени поръчки за избор на изпълнител/и на дейностите за управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране след сключването на административен договор за дейностите за управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране при спазване разпоредбите на Закона за обществените поръчки (ЗОП). Във второто изречение обаче изрично е посочено, че е допустимо откриване на процедура за избор на изпълнител/и по реда на ЗОП и преди сключване на административния договор, но не по-рано от началната дата на подаване на формуляра за кандидатстване по интервенцията.

Считаме, че първото изречение има общ характер по отношение задължението на МИГ да провежда обществени поръчки и прилага ЗОП за периода на изпълнение на стратегията за BOMP за разходите за управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране, а второто посочва от кога е допустимо да бъдат откривани тези процедури и да бъде избрани съответните изпълнители.

Въпрос 2. Допустими ли са за възстановяване извършените разходи преди подписване на административен договор, след одобрение на стратегиите за BOMP, вкл. разходите за трудови възнаграждения на екипа на МИГ и непреки разходи?

Отговор на въпрос 2:

Съгласно т. 2.2 от образеца на административен договор (Приложение № 3 към Условията за изпълнение), срокът/периодът за изпълнение на дейностите за управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране е до 30 септември 2029 г., считано от датата на сключването или друга посочена в договора дата. В тази връзка, в административния договор ще се предвиди възможност

срокът/периодът за изпълнение на дейностите за управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране да започне от датата на сключване на споразумението за изпълнение на стратегията за BOMP.

Въпрос 3. Как следва да се тълкува текстът по т. 23 от част II., раздел II. от Условиата за изпълнение с оглед на очакваното сключване на административен договор в периода 01-02.2026 г. и с оглед на факта, че първата година в Приложение № 3 към Условия за кандидатстване „Финансов план на средствата за управление, мониторинг и оценка на стратегия за BOMP и нейното популяризиране“ на голяма част от стратегиите е 2025 г.?

Отговор на въпрос 3:

Първата година на изпълнение на мярка „Управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране“ е годината, в която е сключен административния договор с МИГ. Средствата, посочени във финансовия план за 2025 г. могат да бъдат преразпределени в следващи години след подаване на изрично заявление от МИГ с искане за промяна на административния договор съгласно условията на раздел 5 от административния договор (Приложение № 3 към Условиата за изпълнение), не по-късно от четири месеца преди изтичане на срока за изпълнение на дейностите по мярката.

Въпрос 4: Следва ли да се подаде Заявление за профил за достъп до модул „Профили“ в ИСУН и ако да, на какъв етап?

Отговор на въпрос 4:

Заявление за профил за достъп до ИСУН е необходимо да бъде подадено след сключване на административния договор с МИГ и неговото създаване в ИСУН.

Въпрос 5: Допустимо ли е използването на финансовия ресурс, осигурен от МИГ за изпълнение на Стратегията, преди подписване на административен договор, след одобрение на Стратегиите за BOMP, за дейностите за управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране?

Отговор на въпрос 5:

В случай, че за извършените с тези средства разходи ще се заявява възстановяване от ДФЗ, следва да се съобразите с отговора на въпрос № 2.

Въпрос 6: В какъв конкретен срок след подписване на споразумение за изпълнение на СВOMP ще бъдат подписани и административните договори за предоставяне на БФП за дейностите за управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране?

Отговор на въпрос 6:

В Условието за изпълнение не е посочен конкретен срок за сключване на административния договор след сключване на споразумението за изпълнение на стратегията за BOMP, но УО на СПРЗСР ще извърши необходимите стъпки за това във възможно най-кратък срок.

Въпрос 7: Допустим ли е кандидат по мярка за неселскостопански дейности, който развива туристическа или свързана с туризма дейност (напр. ресторантьорство), когато обектът му се намира в населено място или курортен комплекс с развит масов туризъм (например на първа линия), включен в съответния списък на недопустимите територии за подпомагане?

Отговор на въпрос 7:

В Условието за кандидатстване и за изпълнение по процедура № BG06AFSP001-1.001 „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023-2027 г. ясно са описани териториалното прилагане на подхода BOMP, както и изискванията към мерките и дейностите по стратегиите за BOMP. За определяне допустимостта на кандидат по мярка за неселскостопански дейности от съществено значение са и условията за допустимост, посочени в стратегията за BOMP, на чиято територия ще се изпълнява проекта. Следва да се има предвид, че съгласно подраздел 14.2. „Недопустими за подкрепа чрез стратегиите за BOMP разходи“ от Условието за кандидатстване. т. 26, не са допустими за финансиране по проекти от стратегиите за BOMP разходи за изграждане/ремонт/реконструкция на места за настаняване.

15-27/27.01.2026 г.

Въпрос 1. При заявяване на авансово плащане съгласно Част II, Раздел II, т. 20.2 от Условието за кандидатстване, сумата на авансово плащане по какъв начин се намалява с размера на осигурения от МИГ финансов ресурс за управление на стратегията за BOMP, оценен в процедурата по одобрение на стратегията- пропорционално или еднократно? Ако отговорът е пропорционално, то какъв процент се прилага, тъй като не е изрично записано?

Отговор на въпрос 1:

От цитираната разпоредба на Част II, Раздел II, т. 21 еднозначно следва, че при заявено авансово плащане по реда на т. 20.2 допустимия размер на авансовото плащане се определя, като разлика между 50 на сто от стойността на определените средства за съответната година в административния договор за дейностите за управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране и пълния размер на осигурения от МИГ финансов ресурс за управление на стратегията за BOMP, оценен в

процедурата по одобрение на стратегията. В случай, че осигурения от МИГ финансов ресурс надхвърля 50 на сто от стойността на определените средства за съответната година, то разликата ще бъде приспадната при следващо заявяване на авансово плащане по реда на т. 20.2.

Въпрос 2. Ако даден разход надвишава съответния референтен разход, допустим ли е този разход до размера на референтния разход и ще бъде ли верифициран до този размер?

Отговор на въпрос 2:

Съгласно раздел 14.1. „Разходи, допустими за финансиране“, т. 14.2.2.20. от Условието за кандидатстване, за дейностите по управление, мониторинг и оценка на стратегиите за BOMP и тяхното популяризиране, не са допустими разходи, заявени за финансиране, в частта им, която надвишава определените референтни стойности. В тази връзка, допустимо е извършеният от МИГ разход да надхвърля определената в Приложение № 4 към Условието за изпълнение референтна стойност, като допустим за възстановяване ще бъде само размерът на референтната стойност, определена в приложението.

Въпрос 3: На какъв етап МИГ ще могат да разполагат с „Контролен лист за Проверка на извършения подбор на проектни предложения“ по интервенция „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г.?

Отговор на въпрос 3:

С изменение от 27.01.2026 г. на Постановление № 494 на МС от 30.12.2024 г. за определяне на правила за прилагане на подхода „Водено от общностите местно развитие“ за периода 2021 – 2027 г. (ПМС № 494/2024 г.) в Допълнителните разпоредби се създава пар. 1а, на основание на който изпълнителният директор на ДФЗ издава указания и образци на документи за прилагане на подхода BOMP за периода на СПРЗСР. Междувременно тече процес по подписване на споразумения между УО и одобрените МИГ, които следва да бъдат регистрирани в ИСАК.

В тази връзка, ДФЗ е в процес по изготвяне на указания, част от които ще бъде контролният лист за извършване на проверката по реда на чл. 44, ал. 1 от ПМС № 494/2024 г. Същият ще бъде публикуван на интернет страницата на ДФЗ преди стартирането на приеми на проектни предложения от МИГ.

15-39/06.02.2026 г.

Въпрос 1. Моля за тълкуване на т.21 от раздел II на част II от Условието за изпълнение: „21. Сумата на авансово плащане по т. 20.1 и т. 20.2 се намалява с размера

на осигурения от МИГ финансов ресурс за управление на стратегията за BOMP, оценен в процедурата по одобрение на стратегията“

Отговор на въпрос 1:

В разпоредбата на Част II, Раздел II, т. 21 от Условието за изпълнение не е предвидена възможност за пропорционално намаляване през годините на осигурения от МИГ финансов ресурс, от полученото авансово плащане. В тази връзка, при заявяване на авансово плащане по реда на т. 20.2, допустимият размер на авансовото плащане се намалява еднократно в годината на сключване на административния договор и се определя, като разлика между 50 на сто от стойността на определените средства за съответната година в административния договор за дейностите за управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране и пълния размер на осигурения от МИГ финансов ресурс за управление на стратегията за BOMP, оценен в процедурата по одобрение на стратегията. В случай, че осигурения от МИГ финансов ресурс надхвърля 50 на сто от стойността на определените средства за съответната година, то разликата ще бъде приспадната при следващо заявяване на авансово плащане по реда на т. 20.2.

Въпрос 2. Настояваме за спешно уреждане на процедура по актуализиране и допълване на Приложение № 5 към Условието за изпълнение – Списък на референтни разходи. В сегашния си вид списъкът на видовете референтни разходи е изключително непълен и възпрепятства нормалното функциониране на МИГ и изпълняване на дейностите по управление, мониторинг и оценка на стратегията за BOMP и нейното популяризиране. Механизмът да предвижда ежегодно актуализиране на Приложение № 5 към Условието за изпълнение – Списък на референтни разходи, както и възможност за допълване на списъка по искане на МИГ постоянно през годините.

Отговор на въпрос 2:

Съгласно част II, раздел I, т. 5 от Условието за изпълнение, МИГ извършва разходите, свързани с дейностите за управление, мониторинг и оценка на стратегиите и тяхното популяризиране не само чрез референтни разходи съгласно приложение № 5, а и чрез определени варианти на опростени разходи съгласно приложение № 4, нормативно или административно определени разходи, определени като допустими, непреки разходи, и разходи за заплати, както и задължителни по силата на нормативен акт разходи за социални и здравни осигуровки за персонала, обезщетения за временна неработоспособност и други, дължими от работодателя по силата на нормативен акт до размера, определен в Условието за кандидатстване.

Предвид факта, че списъкът с референтни разходи е приложение към Условието за изпълнение, които са част от Насоките за кандидатстване по процедура BG06AFSP001-1.001, неговата промяна изисква провеждане на процедура по изменение на Насоките за кандидатстване, което не може да бъде извършвано „постоянно“, както предлагате.

Списъкът с референтни разходи е изготвен въз основа на опита от прилагането на подхода BOMP през периода 2014 – 2020 г. и в него фигурират разходи, които са заявявани от МИГ като необходими за изпълнението на стратегиите им за BOMP. Преди одобрението на Насоките за кандидатстване по процедура BG06AFSP001-1.001, изготвеният проект, както и приложенията към него, вкл. приложение № 5, бяха обект на публично обсъждане. Постъпилите в процеса на публичното обсъждане бележки и коментари, които Управляващият орган на СПРЗСР прие за обосновани, бяха приети в окончателно одобрения вариант на Насоки. Същият процес беше проведен и при изменението на Насоките за кандидатстване от 15.12.2025 г.

Предвид гореизложеното, допустимите видове разходи съгласно част II, раздел I, т. 5 от Условията за изпълнение, са изчерпателни и достатъчни за нормалното функциониране на местните инициативни групи и изпълнението на техните стратегии за BOMP.

Ако в процеса на изпълнение на подхода BOMP от група местни инициативни групи се установят съществени липси на видове разходи в списъка с референтни разходи, които е наложително да бъдат извършвани от МИГ, той може да бъде допълнен, след предложение от тези групи, включващо конкретните разходи, за които бъде ясно обоснована тяхната належаща необходимост и невъзможност за функционирането на МИГ без тяхното извършване.

Въпрос 3: Може ли МИГ да извършва разходи за активи, непряко свързани с прилагането на стратегията, които не са включени в Приложение № 5 към Условията за изпълнение „Списък на референтни разходи“ след провеждане на пазарно проучване по реда на чл.20, ал.3 от ЗОП?

Отговор на въпрос 3:

Възможностите за извършване на разходи от МИГ са изброени в част II, раздел I, т. 5 от Условията за изпълнение и те не предвиждат посочения от Вас ред.

Въпрос 4: Как ДФЗ-РА ще процедира в случаи на отказана финансова помощ при заявени разходи, надвишаващи стойността на определения референтен разход – като финансова корекция или финансова редукция?

Отговор на въпрос 4:

Съгласно Условията за изпълнение по процедура BG06AFSP001-1.001 финансова корекция се налага за установени нарушения на ЗОП/ПМС № 4 от 2024 г., както и при основание за налагане на финансова корекция, посочено в чл. 70 от ЗУСЕФСУ. Разходите надвишаващи стойността на определените референтни разходи са недопустими за финансиране и същите не следва да бъдат заявявани за възстановяване. В случай, че същите бъдат заявени, финансовата помощ ще бъде намалена на основание част II. „Условия за изпълнение на дейности за управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране“, Раздел I. „Техническо изпълнение на дейностите за

управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране“, т. 14.7 от Условието за изпълнение, като намалението ще бъде взето предвид при изчисление на санкцията по чл. 79 от Закона за подпомагане на земеделските производители. В този смисъл намалението на финансовата помощ поради заявяване на недопустими разходи, надвишаващи определените референтни стойности, представлява финансова редукция.

Въпрос 5: Ще бъде ли допустим разход „такса за участие“ и възможно ли е към т.8 на Приложение № 6 да бъде добавена т.8.7. Други документи, свързани с извършване на дейността, вкл. такса за участие? (по аналогия с предходната т.7 „Разходи, свързани с публични отношения, разходи за организиране на срещи на МИГ, разходи за работа в мрежа, участие на персонала и членовете на МИГ в срещи с други МИГ и др.: 7.7. други документи, свързани с извършване на дейността“)

Отговор на въпрос 5:

Разходите за такси са допустими за участие в организирани обучения в страната и в тази връзка в т. 79 и т. 80 от приложение № 5 „Списък с референтни разходи“ като такива видове са включени съответно „Такса за участие в обучения (двудневни) за един човек“ и „Такса за участие в обучения (еднодневни) за един човек“. „Такса за участие“ в събитие е вид разход, наложен от организатор на това събитие, за който не е ясно какви конкретни разходи покрива, а същевременно за местните инициативни групи, участници в такова събитие са допустими разходи за командироване (пътни, дневни и храна), които са реално извършените от МИГ разходи при участие в срещи между тях и с които могат да се покриват разходите на МИГ за участия в събития.

Въпрос 6: Ежегодно ли ще се проследява спазване на процентното съотношение на раздел I и раздел II на Приложение №3 към Условието за кандидатстване – Финансов план, приложение към Административните договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране?

Отговор на въпрос 6:

Редът за проследяване спазване на изискването разходите за популяризиране на стратегията да са най-малко 20 на сто от общия размер на разходите по мярка „Управление, мониторинг и оценка на СВОМР и нейното популяризиране“ и санкционирането при неспазване на това изискване, е посочен в част II, раздел I, т. 16 и т. 17 от Условието за изпълнение.

Въпрос 7: Ще се следи ли на етап изпълнение на СВОМР спазване на посоченото процентно съотношение на раздел I и раздел II от Финансовия план да се изпълнява съгласно сключения административен договор или ще се следят минималните изисквания – 80/20%?

Отговор на въпрос 7:

Виж отговор на въпрос 6.

Въпрос 8: Допустими ли са промени в посочените в административния договор проценти на Финансовия план, ако да – на какъв етап от изпълнението на СВОМР?

Отговор на въпрос 8:

Редът и условията за промяна на административния договор са посочени в т. 5 от административния договор, където не е посочена изрична пречка за промяна на финансовия план.

Въпрос 9: Допустимо ли е неизразходен финансов ресурс за 2025 г. по Финансовия план, да се прехвърля към други години с искане, подадено напр. през 2028 г. или през 2029 г. Кой е крайният срок, в който могат да бъдат искани промени в разпределението на средствата по Финансовия план към административния договор?

Отговор на въпрос 9:

Редът и условията за промяна на административния договор са посочени в т. 5 от административния договор, където не е посочена изрична пречка за промяна на финансовия план. Крайният срок за промяна на административния договор е посочен в т. 5.4 от административния договор.

Въпрос 10: От сумата, посочена в Запис на заповед за авансово плащане, следва ли да се извади сумата на финансовия принос на МИГ, за размера на който МИГ е получила точки при оценката на СВОМР?

Отговор на въпрос 10:

Съгласно Условията за изпълнение, РАЗДЕЛ II. Финансово изпълнение и плащане на дейностите по управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране, т. 25, МИГ е длъжна да предостави безусловна и неотменима банкова гаранция или запис на заповед, в размер на 100 на сто от стойността на заявеното авансовото плащане.

Информация относно авансовите плащания Ви е предоставена и с писмо № 15-27/03.02.2026 г.

Въпрос 11: С оглед на това, че има екипи на МИГ, които са съставени само от двама служители – изп. директор и експерт по прилагане на СВОМР, ще се допусне ли от УО и ДФЗ те двамата да администрират оценителна сесия като председател и секретар на КППП?

Отговор на въпрос 11:

Редът за назначаване и изискванията към състава на комисията за подбор на проектни предложения са описани в раздел IV „Оценка и подбор на проектни предложения“ от „Минималните изисквания за разработване на ред за оценка на проектни предложения, финансирани от СПРЗСР 2023-2027 г. за кандидати, различни от МИГ“, одобрени със Заповед № РД 09-1052/24.11.2025 г. на ръководителя на СПРЗСР и публикувани на електронната страница на СПРЗСР 2023-2027 г. в раздел „ВОМР“, секция „Документи“.

Въпрос 12: Кои заинтересовани страни следва да бъдат вземани предвид, при спазване на чл.36, ал.1, т.2 от ПМС 494, който принцип следва да се спазва и при вземането на решения от КППП – посочените заинтересовани страни във всяка СВОМР на МИГ или основните сектори – публичен, стопански и нестопански?

Отговор на въпрос 12:

Следва да се имат предвид идентифицираните от МИГ заинтересовани страни, посочени в т. 3.2 от стратегията за ВОМР на съответната МИГ.

Въпрос 13: В една и съща КППП, представителите от КВО могат ли да бъдат от една и съща заинтересована страна?

Отговор на въпрос 13:

Съставът на КППП трябва да гарантира, че делът на нито една от групите, представляващи конкретните заинтересовани страни, не контролира решенията за подбора.

Въпрос 14: Със Заповед № 09-825/11.08.2025 г. на Ръководителя на УО на СПРЗСР са утвърдени Указания за приложимия режим на държавни помощи по мерки, финансирани от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони в стратегиите за ВОМР. С оглед на това, че в указанията са включени дейности и операции от Регламент (ЕС) 2021/2115, които не са релевантни за СВОМР и не са допустими, а се отнасят общо за интервенциите от СПРЗСР 2023-2027, молим за подробни конкретни указания към от СВОМР.

Отговор на въпрос 14:

Въпросът е неясен, тъй като не посочва конкретни дейности. В случай, че имате предвид дейности, изброени в Указанията за приложимия режим на държавни помощи, но недопустими съгласно стратегията за ВОМР, то те остават недопустими, независимо от изброяването им в тези Указания. В случай, че имате предвид дейности, допустими съгласно стратегията за ВОМР, но невключени в Указанията за приложимия режим на държавни помощи, моля уточнете кои точно дейности имате предвид.

Въпрос 15: В какъв срок се очаква да е наличен образец на Запис на заповед за обезпечаване на авансово плащане, съобразен с прилагане на подхода BOMP през периода 2023-2027 г., като част от пакета документи към Искане за авансово плащане?

Отговор на въпрос 15:

Образците на запис на заповед, за обезпечаване на авансово плащане, по подхода BOMP са налични на следния адрес: <https://seu.dfz.bg/drupal/?q=AVANS>.

Надявам се, че предоставените отговори ще внесат достатъчно яснота при изпълнението на стратегиите за BOMP от МИГ.

В допълнение, моля да обърнете внимание на местните инициативни групи, членове на сдружение „Национална асоциация на Местните инициативни групи в България“ в детайли да се запознаят Насоките за кандидатстване по процедура BG06AFSP001-1.001, приложенията към тях, сключените споразумение и административен договор, Постановление № 494 на МС от 30.12.2024 г., съответната одобрена стратегия за BOMP и др. относими към подхода BOMP документи, тъй като отговорите на значителна част от поставените въпроси се съдържат в тях.